

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра міжнародних економічних відносин

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
Козак Ю.Г.
“ ___ ” _____ 2020 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини
за освітньо-професійною програмою «Міжнародні економічні відносини»

на тему: **«Шляхи підвищення ефективності надання міжнародних
страхових послуг підприємством (на прикладі ПрАТ «ГРАВЕ ГРУП»)»**

Виконавець:

студентка ЦЗФН, гр. 6зф7
Кантеладзе Софія Гіглаївна

/підпис/

Науковий керівник:

Ст. викладач
Гусенко Ольга Сергіївна

/підпис/

ОДЕСА – 2020

АНОТАЦІЯ

Кантеладзе С.Г., «Шляхи підвищення ефективності надання міжнародних страхових послуг підприємством (на прикладі ПрАТ «ГРАВЕ ГРУП»)),
кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності
292 «Міжнародні економічні відносини» за магістерською програмою
«Міжнародні економічні відносини»,
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2020 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єктом дослідження є аналіз ефективності надання міжнародних страхових послуг ПрАТ «ГРАВЕ ГРУП» та визначення шляхів її підвищення. У роботі розглядаються теоретичні аспекти здійснення діяльності з надання міжнародних страхових послуг на зарубіжних ринках, визначається вплив внутрішнього та зовнішнього середовища на діяльність з надання міжнародних страхових послуг підприємства та методи її оцінки.

Проаналізовано зовнішньоекономічну діяльність ПрАТ «ГРАВЕ ГРУП», здійснено факторний і кореляційно-регресійний аналіз впливу чинників, що сприяють та заважають здійсненню діяльності з надання послуг міжнародного страхування. Розраховано рентабельність підприємства та проведено аналіз факторів впливаючих на діяльність підприємства.

Запропоновано напрямки підвищення ефективності надання міжнародних страхових послуг підприємства, запропоновано розвинути страхування міжнародних вантажоперевезень, оптимізація структури страхового портфелю і проведено бенчмаркінг з прямим конкурентом страхової компанії.

Ключові слова: діяльність з надання міжнародних страхових послуг, удосконалення діяльності, зовнішнє середовище, експорт, страхування, бенчмаркінг, ефективність, ПрАТ «ГРАВЕ ГРУП»

ANNOTATION

Kanteladze S.G., « Ways to increase the efficiency of providing international insurance services by the company (on the example of PJSC "GRAVE GROUP")»,
thesis for master's degree in specialty
292 «International economic relations» under the program «International economic relations»,
Odessa National Economic University
Odessa, 2020

The master's thesis consists of three sections. The object of the study is analysis of the effectiveness of international insurance services of PJSC "GRAVE GROUP" and identification of ways to increase it. The paper considers the theoretical aspects of the implementation of activities for the provision of international insurance services in foreign markets, determines the impact of internal and external environment on the activities for the provision of international insurance services for enterprises and methods of its evaluation.

The foreign economic activity of PJSC "GRAVE GROUP" is analyzed, the factor and correlation-regression analysis of the influence of the factors promoting and interfering with the activity of providing international insurance services is carried out. The profitability of the enterprise is calculated and the analysis of the factors influencing activity of the enterprise is carried out.

The directions of increase of efficiency of rendering of the international insurance services of the enterprise are offered, it is offered to develop insurance of the international cargo transportations, optimization of structure of an insurance portfolio and the benchmarking with the direct competitor of the insurance company is carried out.

Keywords: activities for the provision of international insurance services, business improvement, environment, export, insurance, benchmarking, efficiency, PJSC "GRAVE GROUP"

ЗМІСТ

	Стор
ВСТУП	4
Розділ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАДАННЯ МІЖНАРОДНИХ СТРАХОВИХ ПОСЛУГ ПІДПРИЄМСТВОМ.....	7
1.1. Поняття та класифікація міжнародних страхових послуг.....	7
1.2. Чинники, що впливають на ефективність надання міжнародних страхових послуг підприємством.....	20
1.3. Методи оцінки показників ефективності надання міжнародних страхових послуг підприємством	29
Висновки до розділу 1.....	37
Розділ 2. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ НАДАННЯ МІЖНАРОДНИХ СТРАХОВИХ ПОСЛУГ ПрАТ "ГРАВЕ ГРУП".....	39
2.1. Організаційно-економічна характеристика ПрАТ "ГРАВЕ ГРУП"	39
2.2. Аналіз чинників, що впливають на ефективність надання міжнародних страхових послуг ПрАТ "ГРАВЕ ГРУП". SWOT – аналіз підприємства.....	57
2.3. Аналіз показників ефективності надання міжнародних страхових послуг ПрАТ "ГРАВЕ ГРУП".....	62
Висновки до розділу 2.....	68
Розділ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАДАННЯ МІЖНАРОДНИХ СТРАХОВИХ ПОСЛУГ ПрАТ «ГРАВЕ ГРУП».....	70
3.1. Розвиток страхування міжнародних вантажоперевезень як напрям підвищення ефективності надання страхових послуг ПрАТ «ГРАВЕ ГРУП».....	70
3.2. Оптимізація структури страхового портфелю ПрАТ «ГРАВЕ ГРУП» як напрям підвищення ефективності надання міжнародних страхових послуг.....	78
3.3. Використання бенчмаркінгу як напрямку підвищення ефективності надання міжнародних страхових послуг ПрАТ «ГРАВЕ ГРУП».....	84
Висновки до розділу 3.....	89
ВИСНОВКИ	91
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	94

ВСТУП

Актуальність кваліфікаційної роботи. Сучасний світогосподарський розвиток характеризується розгортанням глобалізаційних процесів, які докорінно змінюють структуру міжнародних економічних відносин. Фінансовий капітал стає найбільш глобалізованим економічним ресурсом, коли темпи його руху значно перевищують динаміку світового виробництва і торгівлі. Безпрецедентна міжнародна мобільність фінансових інструментів, їх інноваційний характер за умов лібералізації, з одного боку, обумовлює глобалізацію фінансових ринків, що функціонують у все більш уніфікованому висококонкурентному середовищі. Це надає нові можливості ефективного використання фінансових ресурсів, сприяє загальному економічному прогресу. З іншого боку, посилюється вплив деструктивних чинників, пов'язаних із глобальними спекулятивними операціями, загрозово збільшується розрив між фінансовим і реальним секторами світової економіки, регіональна фінансова нестабільність провокує економічні кризи глобального характеру.

Глобалізація ринку страхових послуг відбувається в умовах: загострення конкуренції між найкрупнішими транснаціональними страховиками; появи нових видів страхування і перестраховування; злиття страхового, банківського і фінансового капіталів; початку процесу формування всеохоплюючого і ефективного міжнародного страхового законодавства; адаптації національних ринків до нового режиму міжнародної торгівлі страховими послугами.

Мета і завдання кваліфікаційної роботи. Головною метою дослідження є аналіз ефективності надання міжнародних страхових послуг ПрАТ «ГРАВЕ ГРУП» та визначення шляхів її підвищення.

Для реалізації поставленої мети передбачено вирішення таких **завдань**:

- розкрити сутність поняття діяльності з надання міжнародних страхових послуг підприємством;

- виявити чинники, що визначають діяльність з надання міжнародних страхових послуг підприємства на зовнішніх ринках;
- проаналізувати методи та підходи до оцінювання ефективності з надання міжнародних страхових послуг підприємства;
- визначити фактори, що впливають на діяльність з надання міжнародних страхових послуг ПрАТ «ГРАВЕ ГРУП»
- оцінити діяльність з надання міжнародних страхових послуг ПрАТ «ГРАВЕ ГРУП» на зарубіжних ринках та визначити перспективи розвитку компанії;
- розробити рекомендації та конкретні заходи щодо підвищення ефективності надання міжнародних страхових послуг ПрАТ «ГРАВЕ ГРУП».

Об'єктом дослідження є аналіз ефективності надання міжнародних страхових послуг ПрАТ «ГРАВЕ ГРУП» та визначення шляхів її підвищення.

Предметом дослідження є виступають теоретико-методичні та організаційно-економічні рішення щодо підвищення ефективності надання міжнародних страхових послуг підприємством.

Методи дослідження. У кваліфікаційній роботі магістра було застосовано такі методи дослідження, як табличний та графічний методи, порівняння і прогнозування, узагальнення, методи математичної статистики та економічного аналізу, кореляційно-регресійний метод.

Інформаційна база дослідження. Для написання роботи було використано такі джерела інформації як навчальні посібники, підручники, монографії, публікації у періодичних виданнях, матеріали звітності підприємств, матеріали науково-практичних конференцій, електронні ресурси. Було проаналізовано наукові праці провідних зарубіжних авторів, таких як А.Брукхард, Н.Фьюрі, А.Ревес, У.Шеті, Г.Маркович, а також таких вітчизняних вчених, як Ю. Козак, В. Базилевич, Т. Борисова, О. Горбач, І. Цуканова та інших. Інформаційно-довідковою базою є нормативно-правові акти України, матеріали наукових конференцій, звіти зарубіжних компаній,

аналітичні та статистичні матеріали ПрАТ «ГРАВЕ ГРУП», а також електронні ресурси.

Публікації та апробація результатів дослідження. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра були опубліковані тези:

Кантєладзе С.Г. Чинники, що впливають на діяльність фірм в галузі міжнародних страхових послуг / Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Наукові економічні дослідження: актуальні питання та інноваційні аспекти» (м. Дніпро, 24 жовтня 2020 р.). – Дніпро: НО «Перспектива», 2020. – стр. 12-15.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи становить 97 сторінок. Робота містить 15 таблиць та 11 рисунків.

ВИСНОВКИ

Отже, після проведення у кваліфікаційній роботі магістра досліджень можна дійти наступних висновків:

1. Міжнародне страхування — це система економічних відносин, яка дозволяє відшкодувати ці витрати, а також захистити майнові інтереси підприємців та фізичних осіб від стихійних явищ та інших непередбачуваних подій.
2. На сьогоднішній день в епоху глобалізації міжнародний страховий ринок характеризується низкою ключових ознак: величезними масштабами, відсутністю географічних кордонів, цілодобовим проведенням операцій, в тому числі в режимі on-line через Інтернет, використанням валют провідних країн, участю провідних банків, найбільших корпорацій, фінансово-кредитних інститутів з високим рейтингом, а також інституціональною структурою наглядових, контролюючих і регулюючих органів
3. Розвиток страхового ринку можна визначити як одне з пріоритетних завдань економіки кожної країни, оскільки страхування виступає як потужний двигун підвищення інвестиційного потенціалу країни, як механізм розв'язання гострих соціальних та економічних проблем суспільства
4. Фактори, що впливають на розвиток страхування, різноманітні й багатогранні. З точки зору впливу на страхову діяльність усі фактори поділяються на фактори залучення та фактори диференціації попиту. З точки зору механізму впливу на розвиток страхування можна визначити фактори об'єктивні, що вже сформовані історичним розвитком суспільства, і такі, що цілеспрямовано регулюють саме страхову діяльність.
5. Для визначення фінансового стану страхової компанії необхідно прорахувати ключові інтегральні фінансові показники діяльності

- підприємства, якими вважаються три типи показників: ліквідності, активності та прибутковості.
6. «Граве ГРУП» - це страхова компанія, яка має достатній рівень задоволення потреб клієнта, так як представляє йому понад 18-ть послуг у сфері страхування, від страхування ризиків до страхування життя.
 7. Виручка ПрАТ «ГРАВЕ ГРУП» в 2019 р. склала 37170,39 тис грн, що на 13,5% більше, ніж в 2018 р., собівартість виросла на 13,5%, валовий прибуток зріс на 154%, комерційні витрати зросли на 36,8%. У 2019 році коефіцієнт ліквідності склав 1,92, це означає, що дає можливість підприємству покрити усі свої короткострокові заборгованості при раціональному використанні власних коштів.
 8. Аналізуючи макросередовище, можна сказати що страхова компанія має велику змогу розвиватися, оскільки у зв'язку з останніми подіями в світі, а саме пандемії коронавірусу, активно продаються страхові поліси на випадок хвороби. Однак, епідемії коронавірусу, має і негативний вплив на діяльність страхових компаній, адже у зв'язку із закриттям кодронів, було призупинено міжнародний туризм та міжнародні вантажоперевезення, що негативно вплинуло на фінансову сторону компанії та призвело до дисбалансу продажів страхових продуктів.
 9. З матриці SWOT-аналізу видно, що компанії необхідно заявляти про себе, вивчити запити клієнтів і розробити продукти за новими напрямками, залучати нових клієнтів, і відповідно оновити рекламні проекти, велику увагу приділяти іміджу та підвищенню якості надання страхових послуг, розробити систему філій, чи агенську мережу, також компанії слід розвивати клієнтоорієнтованість та розширити власний портфель.
 10. Ми пропонуємо компанії покращити якість надання страхових послуг при страхуванні вантажів. Так як даний страховий продукт не

користується популярністю серед клієнтів, бо не є досконалим та достатньо розвиненим. Ця проблема, пов'язана з недосконалістю і слабкістю законодавчих баз. Страховий ринок в Україні ще молодий і нерозвинений. Це значно ускладнює роботу страховиків, викликає багато зловживань, які підривають довіру страхувальників.

11. Проаналізувавши данні за I півріччя 2020 року по страховим платежам та страховим виплатам ми дійшли висновку, що не збитковим видом страхування портфелю ПрАТ «ГРАВЕ ГРУП» є страхування від вогню та стихійних лих, далі йде страхування вантажів і багажу, найзбитковішими ризиковими активами портфелю є КАСКО та ОСАЦВ, однак, данні види страхування є найпопулярнішими серед клієнтів.
12. Здійснвши бенчмаркінг для ПрАТ «ГРАВЕ ГРУП» порівнюючи її з конкурентом СК "ARX" , ми дійшли висновку, що обидві компнії є сильними конкурентами, кожна з них намагається максимально задовольнити потреби клієнта. Однак ПрАТ «ГРАВЕ ГРУП» більш розвинена в клієнтоорієнтованості. Про це свідчить те, що при безперервній пролонгації страхової послуги КАСКО, клієнт може отримати додаткову знижку. Проте СК "ARX" не поступається ПрАТ «ГРАВЕ ГРУП» в території дії договору. СК "ARX" за замовчуванням пропонує дію свого договору на територіях України, Європи, країн СНД та Грузії, для ПрАТ «ГРАВЕ ГРУП» потрібно укласти додаткову угоду для дії договору не лише на території України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Страхові послуги: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни /За загальною редакцією Т.М.Артюх.– К.:КНЕУ, 2000.
2. Базилевич В.Д., Базилевич К.С. Страхова справа. – 5-те видання., стер. – К.: Знання, 2006. – 351 с
3. Грідіна Є.І. Економіка, 2009 [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://epi.cc.ua/izderjki-vidyi-vyiruchka.htm>
4. Страхування: теорія та практика: Навчально-методичний посібник / Внукова Н.М., Успенко В.І., Временко Л.В. та ін.; За загальною редакцією проф. Внукової Н.М. — Харків: Бурун Книга, 2004. — 376 с
5. Закон України "Про внесення змін до Закону України "Про страхування" 277 від 7 липня 2005 р. // www.rada.gov.ua
6. Ротова Т.А., Руденко Л.С. Страхування: Навч. посіб. — К.: Київ, нац. торг.-екон. ун-т, 2001. — 400 с
7. Страхування: Навч.-метод, посіб. / За заг. ред О.О. Гаманкової. — К: КНЕУ, 2000. — 120 с.
8. Страхування: Підручник / Керівник автор, колективу і наук. ред. ОС: Осадець. — К: КНЕУ, 1998.—254 с.
9. Загородній А. Г., Вознюк Г. Л. Страхування : термінологічний словник. — 2-ге вид. та доп. — Л.: Видавництво «Бескид Біт», 2002. — 104 с.
- 10.Бридун Є.В. Страхова справа. — Ірпінь: АДПС України, 2000. — 109 с.
- 11.Страхові послуги: Навч.-метод, посіб. для самост. вивч. дисципліни; За ред. Т.М. Артюх. — К.: КНЕУ, 2000. — 124 с.
- 12.Таркуцяк А.О. Страхування: Навч. посіб. — К.: Вид-во Свр. ун-ту фінансів, інф. систем, менедж. і бізнесу 1999. — 114 с.
- 13.Офіційний сайт Національної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України: [Електронний ресурс]. - Режим доступу:

- <http://www.dfp.gov.ua>.14. ТеребусО.М. Страхові послуги: Навч.-мет. матеріали для студ. — Тернопіль: ТАНГ, 2002. — 167 с.
- 14.Цуканова В.Я. Страховое дело: Конспект лекций. — Х.: ХГЭУ, 2002.— 98 с.
- 15.Борисова В.А. Організаційно-економічний механізм страхування. — Суми: Довкілля, 2001. — 194 с.
- 16.Горбач Л.М. Страхова справа. —Луцьк: Вежа, 2001. — 182 с
- 17.Плиса В.Й. Страхування: Довідник. — Львів: ЛНУ ім. І, Франка, 2001 —196 с.
- 18.Страхование в Украине / А.Н. Залетов; Под ред. О.А. Слюсаренко. — К.: ВееZone, Логос, 2002. —450 с.
- 19.Основы страховой деятельности: Учебн. для вузов; Отв. ред. Т.А. Федорова. — М.: БЕК, 2002. — 749 с.
- 20.Страхування: Навч.-метод, посіб. для самост. вивч. дисц. —Львів: ЛКА, 2002. —146 с.
- 21.Козак Ю.Г. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств. 6-те вид. перероб. та доп. Навчальний посібник / За ред. Козак Ю.Г., Сукач О.О., Бурлаченко Д.М. – К.: «Центр учбової літератури», 2020. – 268 с.
- 22.Козак Ю.Г. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємств: кредитно-модульний курс: навч. посібник / Ю. Г. Козак, І. Ю. Сіваченко, Н. С. Логвінова [та інші] / за ред. І. Ю. Сіваченко, Ю. Г. Козака, Н. С. Логвінової. – 3-тє видання, перероблене та доповнене. - К.: Центр учбової літератури, 2010. – 312 с.
- 23.<http://www.ukrstat.gov.ua>
- 24.Фурман В.М. Страхування: теоретичні засади та стратегія розвитку. - К.: Вид-во "Наукова думка", 2006. - 334 с.
25. Юрій С. І. Фінанси: Підручник / За ред. С. І. Юрія, В. М. Федосова. К.: Знання, 2008. - 611с.
- 26.Яворська Т. В. Страхові послуги: навчальний посібник - К.: Знання, 2007. - 360 с.

- 27.Бабій Л.І. Вдосконалення інвестиційної діяльності страхових компаній // Інвестиції: практика та досвід: науково-практичний журнал. - 2019. - №20. - С. 22-24
- 28.Мікуляк К.А. МІЖНАРОДНЕ СТРАХУВАННЯ / Мікуляк К.А, О. А. Боднар, Н. М. Сіренко. – Миколаїв: Миколаївський національний аграрний університет, 2020. – 36 с.
- 29.Балук, Н. Р. Модель поведінки споживачів страхових послуг за концепцією маркетингу // Вісник Львівської комерційної академії. - 2009. - Вип. 30.
- 30.Вовчак О. Стан та перспективи розвитку страхового ринку України//Світ фінансів. – 2019. - №1(10).
- 31.Гамакова О.О. Методи державного регулювання ринку страхових послуг // Формування ринкових відносин в Україні. - 2009. - №10.- С.71-73.
- 32.Гаманкова О.А. Інформаційні вади дослідження ступеня монополізації ринку страхових послуг України //Актуальні проблеми економіки. – 2009. – №10(100).
- 33.Harry M. Markowitz. Portfolio Selection: Efficient Diversification of Investments. – New York: John Wiley. – 1959
34. Карен Асоян. 5 необычных страховых услуг, которые могут стать популярными [Електронний ресурс] / Карен Асоян. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://rb.ru/opinion/5-neobychnyh-uslug/>.
- 35.<https://www.grawe.ua>
- 36.Офіційна звітність ПрАТ "ГРАВЕ ГРУП"
- 37.<https://forinsurer.com>
- 38.<https://ukringroup.ua>
- 39.<https://arx.com.ua>
- 40.<https://vuso.ua>
- 41.<https://ingo.ua>
- 42.<https://colonnade.com.ua>

43. Статут ПрАТ "ГРАВЕ ГРУП"
44. Граве Україна [Електронний ресурс] // Вікіпедія – Режим доступу до ресурсу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Граве_Україна
45. <http://www.mtsbu.ua>
46. Багієв Г.Л., Соловйова Ю.Н. Бенчмаркінг — як функція й інструмент підприємницької діяльності. У кн.: Міжнародна наукова конференція «Маркетинг і культура підприємництва: Тези доповідей. — Харків.: Вид-во „Гал”, 2002. — Ч.1.
47. Bresin S. Практика бенчмаркінгу // Зарубіжні маркетингові дослідження, № 1, 2004. – с. 7-9
48. Bruckhardt W. Цикл ключових питань про бенчмаркінгу: новаторське і компетентне створення цінності. // Зарубіжні маркетингові дослідження, № 3, 2005. – с. 9-11
49. Furey T.R. Бенчмаркінг ключ до створення конкурентної переваги на етапі зрілості ринку. // Зарубіжні маркетингові дослідження, № 1, 2002. – с. 7-10
50. Matheson D., Matheson J., Menke M. Нові підходи у маркетингу // Зарубіжні маркетингові дослідження, № 8, 2005. – с. 12-14.
51. Reves G., Pflieger E. Світовий клас як стандарт — як піднятися до вершин з допомогою бенчмаркінгу // Зарубіжні маркетингові дослідження, № 7, 2004. – с. 27-30
52. Shetty Y.K. Ставлячи високу мету: конкурентний бенчмаркінг для найкращого функціонування. // Зарубіжні маркетингові дослідження, № 12, 2003. – с. 21-24